

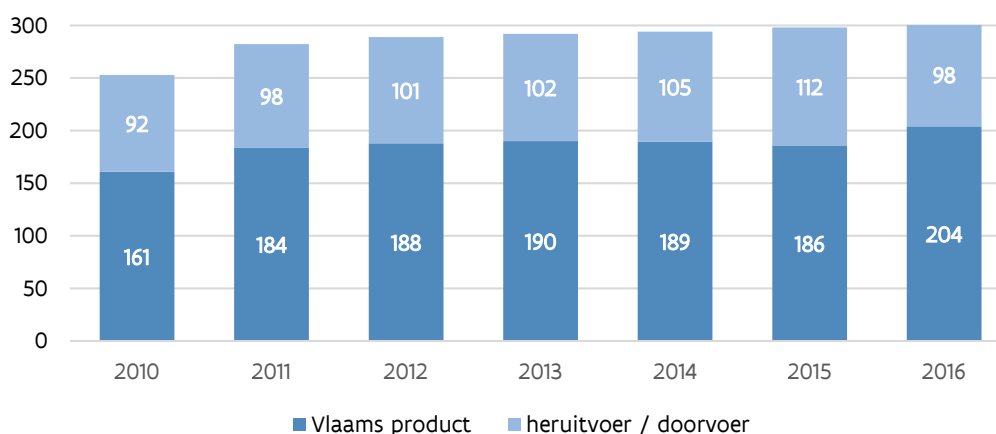

VLAAMSE BUITENLANDSE HANDEL IN 2016: enkele hoofdlijnen

Vlaanderen exporteerde in 2016 voor 302,4 miljard euro, het hoogste bedrag ooit. Dat blijkt uit een eerste analyse van de in- en uitvoercijfers 2016 van de Nationale Bank van België (INR-NBB), uitgevoerd door Flanders Investment & Trade. De Vlaamse import viel licht terug tot 284,9 miljard euro. Het Vlaamse aandeel in de totale Belgische export klopte af op ruim 83,8%. Chemie en farma blijven met voorsprong op kop in de rangschikking van de Vlaamse sectorale exportportefeuille. De uitvoer van minerale brandstoffen – op de vijfde plaats in de lijst – kende voor het derde jaar op rij een zware terugval, een gevolg van de prijsschommelingen van de olieprijsen.

- In 2016 waren er niet meteen grote schommelingen in de waarde van zowel de uitvoer (+1,47%) als de invoer (-0,43%) in vergelijking met 2015. Dat is opnieuw voor het grootste stuk toe te schrijven aan de prijsfluctuaties van minerale brandstoffen.
- Vlaanderen exporteerde voor **302,4 miljard euro**.
- Wanneer de Vlaamse export in 2016 een niet onaardige 1,47% is toegenomen, dan gaat het hier om uitvoer volgens de universeel gangbare *communautaire* definitie van uitvoer, waarin ook heruitvoer/doorvoer vervat zit. Maar een nóg beter groeicijfer liet de uitvoer in 2016 zien volgens de nationale definitie, die enkel de waarde in rekening neemt van exportgoederen van Vlaamse makelij (Vlaams product). **Die rechtstreekse Vlaamse uitvoer van binnenlands geproduceerd exportgoed ging in 2016 zelfs 9,79% hoger.**

Evolutie Vlaamse uitvoer
(in € miljard)

- De Vlaamse jaarinvoer tikte in 2016 aan op **284,9 miljard euro** (-0,43% t.o.v. 2015), wat de handelsbalans voor 17,5 miljard euro in ons voordeel liet overhellen.
- Aandeel van **Vlaanderen** in Belgische uitvoer = **83,8%**, Wallonië = 14,1% en Brussel = 2,1%.

UITVOER GEOGRAFISCH

- Het verloop (+1,47%) van de Vlaamse export in 2016 was volgens de eerste gegevens een stuk positiever dan de gemiddelde evolutie van de export vanuit de **EU-28** (-0,05%). Ons groeicijfer bleek daarbij ook nog eens hoger te liggen dan de resultaten van de buurlanden: Verenigd Koninkrijk (-10,76%), Frankrijk (-0,67%), Nederland (+0,20%) en Duitsland (+1,15%).
- De uitvoer naar onze **20 belangrijkste exportpartners** deed het uitstekend: positieve uitschieters waren **Frankrijk** (+3,9%), **Italië** (+5,4%), **Spanje** (+4,9%), **Zweden** (+8,5%), **Zwitserland** (+12,1%) en **Rusland** (+13,1%). Er waren slechts twee dalers: **Nederland** (-0,7%; verlies bij uitvoer aardolieproducten) en de **VS** (-2,1%; minder *brandstoffen* en *farma*).

- **BREXIT:** dat voor Vlaanderen de exportbelangen in het **Verenigd Koninkrijk** uitermate groot zijn, spreekt voor zich: in 2016 tekende Vlaanderen niet minder dan 27,66 miljard euro aan jaarexport op en 13,61 miljard aan import. Globaal bekeken nam de Vlaamse uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk dus iets meer toe (+1,68%) dan het gemiddelde (+1,47%).
Van de Vlaamse sectoren die er op de Britse markt bepaald toe doen, was de sterk toegenomen afzet van *wagens* (+1,06 miljard euro; +13,7%) allesbepalend voor die lichte globale exportgroei richting Groot-Brittannië, want de overige branches ging het een stuk minder voor de wind: *farma* (-4,52%), *kunststoffen* (-5,6%), *brandstoffen* (-13,5%), *voeding en dranken* (-2,43%; *dranken* zelfs -14,8%), *tapijten* (-3,65%), *machines en apparatuur* (-3,4%).
- In 2016 vervoegde **Rusland** weer de groep exportstijgers en zette het van alle markten binnen de top 20 zelfs de hoogste procentuele exporttoename neer (+13,1%). In absolute cijfers was richting Rusland onze exportwaardestijging (+366 miljoen euro) ook al goed voor een 7^e plaats. Het gros van die exportstijging werd gedragen door *chemie en farma* (+14,8%) en *machines, mechanica en apparatuur* (+32,4%).
Zelfs (*verwerkte*) *voeding* droeg wat bij tot de exporttoename (+16,2%), al bleef *agrovoeding* op de Russische sanctielijst in 2016 uiteraard nog altijd in de rode cijfers hangen (-27%).
- globaal bekeken, ging ook in **Azië (+2,28%)** onze export vooruit, al liep de afzet in het **Midden-Oosten (+1,47%)** wel minder vlot dan elders. Bij de grotere markten in het Midden-Oosten haalde de verkoop aan de **Verenigde Arabische Emiraten** – toch een klant uit de top 15 – een fraaie stijging van 3,8%. **Israël** kocht in 2016 zelfs 17,9% meer aan in ons land. In beide markten speelde *diamant* een rol van belang in de uitvoertoename erheen (61% ervan in Israël tot zelfs 77% in de V.A.E.).
Een behoorlijke exportstijging deed zich voor bij toptienklant **India** (+4,20%, een en al *diamant* – 82,62% van onze afzet aldaar), en in mindere mate ook bij **China** (+1,34%), waar heel veel verloren ging bij *organische chemie*, ondanks de reuzestijging bij *brandstoffen* (+432%!)). In **Hongkong**, dat als markt net de top 20 miste, ging het achteruit (-6,13%; minder *diamant*), terwijl de afzet in **Singapore** dan weer schitterde (+21,53%; dank zij *organische chemie, diamant, brandstoffen* en *farma*). Ook vanuit **Japan** – exportmarkt nr. 16 – bereikte ons beter exportnieuws (+6%, met een veralgemeende stijging over alle sectoren heen, op *voeding* na, waar -11,4% werd opgetekend).
- Behalve **Afrika** (-8,79%) was **Amerika** het enige continent waar de uitvoer achteruitging (-1,87%). Enkel in Centraal-Amerika – amper 6,46% van de Amerikaanse totaal invoer – was er wat groei (+5,08%), met dank aan **Mexico** (+10,26%, vooral *brandstoffen, machines* en *meelproducten*).
In **Noord- én Zuid-Amerika** noteerde het exportverloop resp. -1,74% en -5,16%. Vanzelfsprekend was de **V.S.** er dominant met een uitvoerdip van 2,11%. Dat was 382 miljoen euro minder dan in 2015, met ontsierende mincijfers bij de export van *brandstoffen* (min een half miljard euro of 31,8% lager), *farma* (ook al met een klein half miljard euro minderafzet of -8,7%) en *transportmaterieel* (-13,9%), ondanks een potige aanwas bij *organische chemie* (+21,52%).
- In **Zuid-Amerika** (-5,16%) lichtten de exporttabellen egaal rood op, maar vooral de uitvoer naar **Argentinië** knakte (-12,81%). Ook in **Chili** ging de afzet achteruit (-8,91%), net als in **Peru** (-14,38%), wat het Zuid-Amerikaanse subcontinent dan ook opzadelde met een van de slechtste exportontwikkelingen in 2016.
Brazilië maakte na enkele moeilijke jaren nog altijd maar pas op de plaats (+0,53%).
- In **Afrika** (-8,79%) kende onze afzet in **Noord-Afrika** globaal nog de kleinste terugval (-1,54%). Het waren **Algerije** (-11,75%) en **Egypte** (-2,41%) die het regiogemiddelde omlaag haalden, want richting **Marokko** (+12,81%), **Tunesië** (+4,22%) en zelfs **Libië** (+0,58%) bracht 2016 wél enige exportgroei. Met een daling van 11,55%, maakte de uitvoer naar **Sub-Saharaans Afrika** (SSA) een harde smak: het meeste boette onze export in naar **Togo** (-40,13%, voor *brandstoffen* zelfs -42,69%). Naar, **Nigeria** (+3,41%), de belangrijkste Vlaamse klant in Afrika, viel dan weer wel exportgroei te noteren.
- Voor het eerst sinds 3 jaar konden we richting **BRICS** weer een positief exportcijfer optekenen (+3,55%). In 2016 ging de Vlaamse jaarexport immers vooruit naar toptienklanten **India** (+4,2%; 7^e klant) en **China** (+1,34%; negende klant), maar ook **Rusland** (klant nr. 17) verraste met een exportstijging van liefst 13,1% na jaren van inzakkende export erheen. Ook **Brazilië** deed mee en liet zich – ook al na 2 teleurstellende exportjaren – heel voorzichtig van een iets zonniger kant zien (+0,53%). Het enige zwakke exportresultaat kwam dan weer van de kleinste clustergeenoot **Zuid-Afrika**, waarheen onze uitvoer in 2016 5,1% liet liggen. Slotsom: 713,5 miljoen euro meerexport naar BRICS in 2016 of 3,55% hoger dan in 2015. Gecombineerd, was BRICS was in 2016 goed voor 6,89% van de Vlaamse export.
- Ook de Vlaamse uitvoer naar de **Next-11**, die andere exportmarktencluster, ging in 2016 omhoog (+3,72%) en kwam zo uit op een aandeel van **3,81%** in de totale Vlaamse export, iets hoger dan in 2015 (3,73%).

UITVOER SECTORAAL

- Ondanks het teruglopende belang ervan in de Vlaamse totaalexport, hebben **minerale brandstoffen** ook in 2016 als sterkste daler bij de export nog altijd een behoorlijke impact op het globale jaarverloop ervan. Hoe zwaar die toch nog doorweegt mag blijken uit het volgende: stel dat we *brandstoffen* even wegdenken uit onze berekeningen, dan zou de Vlaamse exportgroei in 2016 net geen 2,9% hebben bedragen (+2,88%) – de gemiddelde exporttoename over alle overige 97 exportproducten heen – en zowat het dubbele van het groeipercentage mét *brandstoffen* meegerekend (+1,47%).
TER INFO: Eurostatcijfers geven aan dat in 2016 het **volume** van de (Belgische) jaarexport aan *minerale brandstoffen* (HS 27) **1,3% omhoog** is gegaan, terwijl de exportwaarde een volle **17,4% is teruggelopen**.
- Met 71,36 miljard euro afzet en een aandeel van 23,6% in de Vlaamse totaaluitvoer, bleven exportgiganten **chemie en farma** ook in 2016 aan kop in de Vlaamse sectorale exportportefeuille. Met afstand ook, want qua uitvoerwaarde 1,8 keer meer waard dan **transportmaterieel**, uitvoersector nummer 2, goed voor 38,3 miljard euro (of 12,66% van de hele jaarexport).
- Behalve *transportmaterieel*, presteerde ook **voeding & dranken** erg fraai (+7,01%) met 1,14 miljard euro meer export over zowat alle deelsectoren heen, maar toch vooral van *chocolade, biscuiterie en gebak, groentebereidingen en dranken*. Met een aandeel van 5,77% in onze jaarexport haalde *voeding & dranken* de zevende plaats als exporttak. Ook bij de uitvoer van **textiel** – 3,73% aandeel in totaalexport en negende exportsector – ging ruim een half miljard euro hoger (+5,2%); het gros van de toename voltrok zich bij *kleding en confectieartikelen*.
- Daarnaast liet ook **diamant** een niet onaardige exportstijging noteren: in 2016 kwam er in onze 8^e exporttak 817 miljoen euro aan exportwaarde bij (een toename met 5,12%). Voor *diamant* nam het marktviertal India (+6,6%), Zwitserland (+35,71%), Israël (+25,76%) en de Verenigde Arabische Emiraten (+4,39%) (meer dan) de integrale stijging van de jaarexport voor zijn rekening.

INVOER

- De Vlaamse import daalde met 0,43% tot 284,9 miljard euro. Dat Vlaanderen in 2016 wereldwijd 1,23 miljard euro minder aan importgoed binnenhaalde, daar had alweer de tandem **Nederland en brandstoffen** danig de hand in: alleen al uit Nederland zakte de totale import een volle 2,75 miljard euro (-5,62%), terwijl voor de productgroep *brandstoffen* (-19,35%) uit datzelfde Nederland zelfs 4 miljard euro aan importwaarde opdroogde.
- De waarde van ons orderboek bij de **Verenigde Staten** ging wel fors achteruit (2,2 miljard euro of -8,23%). Voor *organische chemie* was dat -17,93%, voor *minerale brandstoffen* -22,47% en voor *farmaceutica* -6,23%. Het bleef nipt onze derde leverancier.
Het **Verenigd Koninkrijk**, onze 5^e leverancier, verkocht in 2016 voor ongeveer 1,4 miljard euro minder aan onze regio (-9,45%) met *brandstoffen, machines/mechanica* en *organische chemie en farma* als grootste verliesposten.
- Een (gedeeltelijke) compensatie voor de negatieve invoercijfers kwam er vooral vanuit een viertal industrietakken, die in 2016 van ruim een half tot 4,5 miljard euro aan meerinvoer boekten.
Ruimschoots aan kop lag daarbij de *automobiel*branche, invoersector nummer 2, (+4,5 miljard euro; +12,60%). Ook van *machines* werd voor 1,3 miljard euro meer geïmporteerd (+3,79%). Daarnaast ging ook de invoer van *voeding* 7% hoger (vooral *cacao, suiker en gebak*).

BRON: Instituut voor de Nationale Rekeningen (NBB), verwerking cel kennisbeheer FIT